Prof. dr hab. Jan Jakub Bokun
Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego
Plac Jana Pawła 2 nr 2
50-043 Wrocław
jbokun@wp.pl

Wrocław, 5 kwietnia 2026 roku

Recenzja dorobku dr. Waldemara Matery w postępowaniu o nadanie tytułu doktora habilitowanego sztuk muzycznych

Zleceniodawca opinii

Decyzją Rady ds. nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 27 stycznia 2026 roku wyznaczono mnie na recenzenta w postepowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego doktorowi Waldemarowi Materze.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady ds. nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach prof. dr hab. Marka Nosala pisma, informującego o wyznaczeniu mnie jako recenzenta, zostały dołączone następujące dokumenty:

- dokumentacja złożona przez dr Materę w formie elektronicznej,

- album CD *Waltornia współcześnie – śląskie pejzaże muzyczne,*

- kopia uchwały Rady ds. nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Waldemarowi Materze.

Przedłożona płyta CD zawiera 6 różnorodnych stylistycznie kompozycji, łączących brzmienie waltorni z innymi instrumentami. Album ukazał się nakładem wydawnictwa Ars Sonora pod numerem katalogowym ARSO-CD-265.

Dokumentacja Kandydata

Otrzymałem szczegółową i starannie opracowaną dokumentację Kandydata, która odpowiada wymaganiom ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2024 roku poz. 1571, z późn. zm.). W ciekawym i spójnym autoreferacie Kandydat w wyczerpującej formie zawarł informacje o swojej dotychczasowej drodze artystycznej, aktywności zawodowej i największych sukcesach. Dokumentacja dra Matery także nie budzi zastrzeżeń.

Podstawowe dane o Kandydacie

Waldemar Matera rozpoczął edukację muzyczną w 1989 roku w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej stopnia Podstawowego i Licealnego im. Fryderyka Chopina w Bytomiu (obecnie Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II st. im. Fryderyka Chopina w Bytomiu), w klasie fortepianu mgr Barbary Stankiewicz. W 1993 roku trafił do klasy waltorni, prowadzonej przez st. wykł. Mieczysława Korcza. W latach 1994-1996 kontynuował naukę w klasie waltorni mgra Henryka Frankowskiego oraz mgra Adriana Ticmana.
W 2001 roku kandydat rozpoczął studia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie waltorni prof. dra hab. Wiesława Grochowskiego. Ważnym doświadczeniem edukacyjnym był staż w Stanach Zjednoczonych w roku 2005, gdy przez trzy tygodnie Kandydat doskonalił swoje umiejętności pod kierunkiem prof. Bruce'a Heima w University of Louisville (Kentucky). Doktor Matera ukończył studia magisterskie w 2006 roku, broniąc pracę dyplomową zatytułowaną *Działalność artystyczna waltornistów katowickich zespołów symfonicznych po roku 1945* (promotor: prof. Wiesław Grochowski, recenzenci: prof. Stanisław Dziewior, prof. Jan Górny).
Waldemar Matera uzyskał stopień doktora sztuki uzyskał 19 października 2017 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Twórczość kompozytorska Franciszka i Ryszarda Straussów w kontekście rozwoju możliwości wirtuozowskich waltorni wentylowej*. Promotorem w przewodzie doktorskim był prof. dr hab. Damian Walentek.

Opis i ocena dorobku Kandydata

Od momentu rozpoczęcia studiów Waldemar Matera działa jako muzyk orkiestrowy, kameralista, solista, pedagog, juror konkursów muzycznych, wykładowca warsztatów edukacyjnych i animator życia muzycznego. Jego muzyczna pasja, zaangażowanie, pracowitość i energia życiowa stanowić mogą wzór do naśladowania dla młodych muzyków.

Działalność solistyczna i koncerty z orkiestrami

Jako najważniejsze w swoim dorobku dr hab. Waldemar Matera wskazał 17 recitali oraz koncertów solowych, wykonanych po uzyskaniu stopnia doktora oraz 42 koncerty z muzyką kameralną.
Kandydat w następujący sposób definiuje swoja działalność solistyczną:

Choć główny nurt mojej aktywności artystycznej stanowią praca orkiestrowa, kameralistyka oraz działalność pedagogiczna, konsekwentnie rozwijam także działalność solistyczną. Od momentu rozpoczęcia profesjonalnej aktywności zawodowej wielokrotnie występowałem w roli solisty. 23 czerwca 2005 roku wykonałem III Koncert waltorniowy Es-dur KV 447 Wolfganga Amadeusza Mozarta z towarzyszeniem orkiestry Capella Cracoviensis pod dyrekcją Stanisława Krawczyńskiego. Koncert odbył się w Sali Hołdu Pruskiego krakowskich Sukiennic. 30 lipca 2010 roku wraz z Pilską Orkiestrą Klasyczną pod batutą Adriana Sylweena Mackiewicza, zaprezentowałem partię pierwszej waltorni w Konzertstück für vier Hörner Heinricha Hüblera; to samo dzieło wykonałem 18 lutego 2011 roku z Elbląską Orkiestrą Kameralną pod batutą tego samego dyrygenta. 9 lutego 2018 roku z orkiestrą symfoniczną Filharmonii Zabrzańskiej, pod dyrekcją Czesława

Grabowskiego, wykonałem dwa utwory: Morceau de Concert op. 94 Camille'a Saint-Saënsa oraz Villanelle Paula Dukasa. 12 lutego 2021 roku, w Sali Koncertowej im. Karola Stryji, wystąpiłem jako solista z orkiestrą symfoniczną Filharmonii Śląskiej pod batutą Sebastiana Perłowskiego, ponownie prezentując III Koncert waltorniowy Es-dur KV 447 Mozarta. Wydarzenie to miało dla mnie szczególne znaczenie – był to mój pierwszy koncert solistyczny z macierzystą orkiestrą oraz jedno z pierwszych wydarzeń z udziałem publiczności po wprowadzeniu pandemicznych ograniczeń związanych z COVID-19. Wyjątkowe miejsce w moim repertuarze zajmuje Koncert na dwie waltornie D-dur TWV 52:D2 Georga Philippa Telemanna. Partię pierwszej waltorni wykonywałem w tym utworze wielokrotnie, w różnych składach wykonawczych. Jako solista występowałem ponadto z towarzyszeniem Akademickiej Orkiestry Symfonicznej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Filharmonii Kaliskiej, Polskiej Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej, Orkiestry Reprezentacyjnej Sił Powietrznych w Poznaniu oraz Orkiestry Symfonicznej Miejskiego Domu Kultury „Koszutka" w Katowicach. Występowałem również z towarzyszeniem fortepianu podczas prestiżowych festiwali i kursów mistrzowskich, takich jak Corno Brass Music Festival w Zielonej Górze, Letnia Akademia Instrumentów Dętych Blaszanych + w Kaliszu, Międzynarodowe Warsztaty Waltorniowe w Koszęcinie oraz Bydgoskie Dni Waltorni.

Działalność w charakterze muzyka-kameralisty ogniskuje się wokół kilku formacji, które pozwalają Kandydatowi rozwijać umiejętności, poszerzać repertuar i czerpać radość z muzykowania. Są nimi:

- kwintet blaszany oraz inne formacje z instrumentami dętymi blaszanymi,
- klasyczny kwintet dęty,
- kwartet waltorniowy,
- inne składy kameralne.

Od lat szkolnych Kandydat udziela się na polu kameralistyki w rozmaitych formacjach. Obecnie jest członkiem kwintetu blaszanego Filharmonii Śląskiej im. Henryka Mikołaja Góreckiego oraz zespołu Quintessencja (wcześniej Ad Libitum), skupiającego muzyków Filharmonii Śląskiej, z którym występował zarówno w Polsce, jak i za granicą. Waldemar Matera jest również członkiem kwintetu dętego pedagogów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, współpracuje z Wind5 Quintet, zrzeszającym pedagogów Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi oraz muzyków Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina.
Od 2003 roku Muzyk jest członkiem Śląskiego Kwartetu Waltorniowego, z którym występował w kraju i za granicą oraz zarejestrował album płytowy *Polskie Kwartety Waltorniowe*, wydany w 2011 roku.

Działalność orkiestrowa

Artystycznym chlebem i solą Waldemara Matery jest jego działalność w charakterze muzyka orkiestrowego. Po kilku latach spędzonych z Orkiestrą Opera Śląskiej w Bytomiu Muzyk podjął pracę w Filharmonii Śląskiej im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Katowicach. Kandydat współpracuje też z Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej, Orkiestrą Królewskiego Miasta Krakowa *Sinfonietta Cracovia,* Würth Philharmoniker, Orkiestrą Muzyki Nowej oraz Polską Filharmonią Kameralną.

Pracę w orkiestrze symfonicznej Filharmonii Śląskiej im. Henryka Mikołaja Góreckiego Waldemar Matera rozpoczął w 2003 roku. Z dniem 1 września 2025 objął funkcję pierwszego waltornisty – muzyka solisty oraz kierownika sekcji waltorni. O swojej pracy Kandydat wypowiada się w następujących słowach:

Praca w Filharmonii Śląskiej obfituje w wydarzenia o wysokiej randze artystycznej, m.in. w Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga, w którym uczestniczyłem pięciokrotnie (2003, 2007, 2012, 2017, 2023), pełniąc w dwóch ostatnich edycjach rolę pierwszego waltornisty. Wraz z orkiestrą brałem udział w znaczących festiwalach w Polsce, m.in. Międzynarodowym Festiwalu Wratislavia Cantans, Wielkanocnym Festiwalu im. Ludwiga van Beethovena czy Festiwalu im. Jana Kiepury, a także w licznych tournée zagranicznych – m.in. w Niemczech, Francji, Czechach, na Słowacji, Ukrainie i w Słowenii. Na mój rozwój artystyczny w ciągu dwudziestu dwóch sezonów zasadniczy wpływ mieli koledzy z sekcji waltorni: Joachim Nowak, Leszek Salwa, Jerzy Ślęzak i Andrzej Brachman. Dwaj pierwsi, jako liderzy sekcji, wprowadzili mnie w praktyczne aspekty realizacji partii pierwszej waltorni. Współpraca z Jerzym Ślęzakiem rozwinęła moją wrażliwość artykulacyjną i dynamiczną, szczególnie w repertuarze klasycznym i wczesnoromantycznym. Z kolei Andrzeja Brachmana – z którym przez lata tworzyłem parę waltorni (III i IV głos) – uważam nie tylko za mentora, lecz także za przyjaciela, mimo dzielącej nas różnicy wieku. To on w największym stopniu ukształtował moje umiejętności orkiestrowe i pokazał mi, czym jest kultura pracy w zespole symfonicznym. Istotny wpływ na mój rozwój wywarli również muzycy grupy dętej Filharmonii: Tadeusz Łukosz (fagot), Wenancjusz Szołtysik (obój) oraz nieżyjący już Jerzy Sojka (flet) oraz Czesław Kasperek (klarnet).

Orkiestra Akademii Beethovenowskiej

Od 2009 roku datuje się współpraca Kandydata z Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej. Wraz z tym zespołem Muzyk odbył zagraniczne tournée, koncertując m.in. w Niemczech, Austrii, Włoszech, na Ukrainie, w Chinach oraz w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Występował w takich salach jak: Złota Sala Musikverein w Wiedniu, Alte Oper we Frankfurcie nad Menem, Gasteig w Monachium czy Konzerthaus w Berlinie, pod batutą wybitnych dyrygentów: Jacka Kasprzyka, Gabriela Chmury, Krzysztofa Pendereckiego, Michała Klauzy czy Daniela Smitha.

Orkiestra Królewskiego Miasta Krakowa *Sinfonietta Cracovia*

Początek współpracy Kandydata z orkiestrą Sinfonietta Cracovia datuje się na 2014 roku. Dzięki tej współpracy Waldemar Matera towarzyszył takim solistom jak Xavier de Maistre czy Gábor Boldoczki oraz miał przyjemność poznać sztukę dyrygencką , m.in. Johna Axelroda, Rafaela Payare, Jacka Kasprzyka i Gabriela Chmury. Sekcję dęta orkiestry Kandydat współtworzył z czołowymi polskimi dęcistami: Arkadiuszem Adamskim (klarnet), Sebastianem Aleksandrowiczem i Sylwestrem Sobolą (obój), Grażyną Zbijowską i Robertem Nalewajką (flet), Arturem Kasperkiem (fagot), Jakubem Waszczeniukiem (trąbka), Sławomirem Cichorem (trąbka), Tomaszem Hajdą (puzon).

Würth Philharmoniker (Niemcy)

Od 2017 roku Kandydat współpracuje też z prywatną niemiecką orkiestrą Würth Philharmoniker. To właśnie dzięki tej współpracy Waldemar Matera występował z *crème de la crème* dzisiejszych muzyków, takich jak Christian Thielemann, Leonard Slatkin, Paavo Järvi, Maxim Vengerov, Stefan Dohr czy Anna Netrebko. Próby i występy z artystami najwyższej światowej rangi z pewnością nie pozostały bez wpływu na osobowość artystyczną Kandydata.

Inne zespoły

W działalności artystycznej Kandydata ważną, choć okazjonalną rolę, odgrywają także Orkiestra Muzyki Nowej oraz Polska Filharmonia Kameralna.
Z Orkiestrą Muzyki Nowej, specjalizującą się w wykonawstwie muzyki współczesnej, Kandydat dokonał wielu prawykonań, nagrań oraz odbył zagraniczne tournée, m.in. do Chin i Francji.

Ocena osiągnięć dydaktycznych

Pracę dydaktyczną Waldemara Matera oceniam bardzo wysoko. Zarówno studenci jak i uczniowie Kandydata regularnie sięgają po najwyższe laury i zdobywają wyróżnienia podczas krajowych i międzynarodowych konkursów i festiwali waltorniowych, m.in. w Warszawie, Łodzi, Dąbrowie Górniczej, Katowicach, Skierniewicach, Krakowie i Brnie (Czechy). Efekty pracy pedagogicznej Kandydata sa doskonale widoczne w wymiarze zawodowym – studenci nie tylko zdobywają nagrody na konkursach, ale przede wszystkim znajdują pracę w orkiestrach. Jak wykazano w dokumentacji kilkunastu absolwentów doktora Matery zasilało bądź zasila składy orkiestr w kraju i za granicą, w tym m.in.: Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach, Filharmonii Poznańskiej im. Tadeusza Szeligowskiego, Filharmonii Śląskiej im. Henryka Mikołaja Góreckiego, Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej, Teatru Wielkiego w Łodzi, Płockiej Orkiestry Symfonicznej, Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus, Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego w Warszawie, Orkiestry Reprezentacyjnej Sił Powietrznych im. Karola Kurpińskiego w Poznaniu, a także Dnieprowskiej Filharmonii im. Leonida Kohana i Narodowej Filharmonii Lwowskiej im. Mirosława Skoryka (Ukraina).
Za zasługi dla rozwoju Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w 2025 roku Kandydat otrzymał nagrodę JM Rektora prof. dr hab. Jarosława Mamczarskiego.

Działalność organizatorska

Od 2016 roku Waldemar Matera pełni funkcję kierownika organizacyjnego Festiwalu Akademia Młodego Waltornisty w Katowicach, w ramach którego odbywa się Międzynarodowy Konkurs „Młody Waltornista". Od 2023 roku w ramach wydarzenia odbywa się również Śląskie Sympozjum Waltornistów – cykl wykładów naukowych.
W 2016 roku Kandydat powołał do życia oraz pełni funkcję kierownika artystycznego Regionalnych Spotkań Waltornistów „Etiuda", które od 2024 roku przemianowano na Sympozjum Waltornistów „Etiuda". To coroczne wydarzenie adresowane jest do pedagogów oraz uczniów szkół muzycznych I i II stopnia województw śląskiego i opolskiego. Program obejmuje koncerty, wykłady naukowe i przegląd repertuaru etiudowego.
Waldemar Matera pełnił także kilka innych funkcji organizacyjnych:

2012 rok – sekretarz komisji i kierownik organizacyjny *Makroregionalnych Przesłuchań Instrumentów Dętych Blaszanych Szkół Muzycznych II stopnia* (organizator: Centrum Edukacji Artystycznej),

2021 rok – sekretarz komisji i kierownik organizacyjny *VI Ogólnopolskiego Konkursu Fletowego* w Bielsku-Białej,

2022 rok– kierownik organizacyjny *VI Ogólnopolskiego Konkursu Instrumentów Dętych Blaszanych* z ramienia Katedry Instrumentów Dętych Blaszanych i Perkusji Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Dzieło artystyczne Kandydata, pozbawione utworów zaliczanych do mainstreamowego repertuaru waltorniowego, uznaję za niesztampowe i frapujące. Wybrane utwory nie tylko poszerzają spektrum literatury waltorniowej naszych czasów, ale tworzą jej nowy kanon. Kandydat prezentuje się jako wirtuoz waltorni oraz wytrawny muzyk-kameralista, operujący szerokim wachlarzem technik wykonawczych oraz bogatą paletą kolorystyczną. Choć zarejestrowany repertuar jest bardzo zróżnicowany stylistycznie i wymaga od słuchacza uwagi, to wybranym przez Kandydata kompozycjom trudno odmówić dźwiękowego powabu. Stwierdzam, że Kandydat przedstawił dzieło o wysokich walorach artystycznych na solidnym poziomie instrumentalnym. Muzyk dobrze odnajduje się w różnych formach wypowiedzi artystycznej - zarówno w minimalistycznej prostocie *Concerto Spirituale* Adama Wesołowskiego, odważnych eksperymentach sonorystycznych Witolda Szalonka czy w czerpiącej garściami z muzyki popkulturowej, musicalowej czy tanecznej kompozycji Józefa Szweda *Na Rogu.*

Rozpiętość stylistyczna i wyrazowa zarejestrowanych kompozycji jest duża. Od tradycyjnie użytych instrumentów dętych blaszanych w fanfarowych *Horyzontach* Pawła Cala, przez klasyczny kwintet dęty Jarosława Mamczarskiego, po dzieło wykorzystujące zdobycze współczesnego języka kompozytorskiego, oparte na frapującym połączeniu barw instrumentalnych waltornii i fletu prostego - *Meduzy sen o Paegazie* Witolda Szalonka.

Niestety utwory kameralne na większe składy stanowią najsłabsze ogniwo płyty Kandydata. W *Horyzontach* wyraźnie szwankuje intonacja zespołowa a rejestracja *Microconcerto VI;Quintett Es* sprawia wrażenie przygotowanej w pośpiechu, bez należytej troski o precyzję gry zespołowej, stabilność intonacji i spójność elementów dzieła muzycznego.

Pomimo niedostatków stwierdzić należy, że zarejestrowane kompozycje ukazują duże możliwości Waldemara Matery w zakresie kreowania własnego języka muzycznej wypowiedzi oraz dowodzą umiejętności łączenia różnych gatunków i stylów muzycznych. Nietuzinkowa osobowość, bogata, rozbudzona wyobraźnia dźwiękowa i kreatywne podejście do zawodowych wyzwań, w połączeniu z solidną techniką instrumentalną, to główne wyznaczniki charakteryzujące sztukę wykonawczą Waldemara Matery.

Konkluzja

W ocenie piszącego te słowa działalność doktora Waldemara Matery, ambitnego i pracowitego muzyka z dużym potencjałem artystycznym, sprawnego animatora życia muzycznego i pełnego pasji pedagoga, zasługuje na uznanie.

Nie mam najmniejszych wątpliwości, że Kandydat spełnia wymagania ustawowe i zasługuje na tytuł doktora habilitowanego sztuk muzycznych. Jego bogaty dorobek kameralny i solistyczny, nieposkromiony muzyczny apetyt, wyrażający się dążeniem do transgresji, jak i niestrudzona aktywność pedagogiczna zasługują wyłącznie na słowa pochwały. Niezwykła, bo wyjątkowo bogata i trwająca już ćwierć wieku działalność zawodowa Kandydata w charakterze muzyka-waltornisty polskich orkiestr, stanowi prawdziwą dominantę jego artystycznych dokonań.

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że dr Waldemar Matera spełnia wymagania ustawy i gorąco popieram jego starania o przyznanie stopnia doktora habilitowanego sztuk muzycznych.